

FRA:n lehdistötiedote
Wien, 19. helmikuuta 2021

Väkivaltaa ja häirintää esiintyy Euroopassa enemmän kuin viralliset tiedot osoittavat

Useampi kuin yksi neljästä eurooppalaisesta kokee häirintää ja 22 miljoonaa joutuu fyysisen väkivallan uhriksi vuosittain. Uhrit eivät kuitenkaan usein tee rikosilmoitusta. Monilla saattaa olla vaikeuksia käyttää oikeuksiaan, ja he saattavat kokea, ettei heitä kuulla. Nämä seikat ilmenivät Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) ensimmäisestä EU:n laajuisesta kyselytutkimuksesta, joka käsitteli väestön kokemuksia rikollisuudesta. Tulokset osoittavat, että kohdennetut toimet voivat auttaa valtioita tukemaan uhreja, helpottamaan rikoksista ilmoittamista ja auttamaan uhreja saamaan oikeutta.

“Virallisten rikollisuutta koskevien lukujen ja ihmisten kokemusten välinen huomattava ero valottaa rikollisen toiminnan todellista laajuutta EU:ssa. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että etenkin nuoret, vammaiset ja henkilöt, jotka eivät määrittele itseään heteroseksuaaleiksi, joutuvat rikosten uhreiksi”, kertoo viraston johtaja [Michael O’Flaherty](#). *“EU:n lainsäädäntö turvaa rikoksen uhrien oikeuksia, mikä vahvistetaan myös Euroopan unionin perusoikeuskirjassa. Valtioiden on tehtävä enemmän varmistaakseen uhrien oikeuksien ~~toteutumisen~~ toteutumisen ja huolehtiakseen siitä, että uhrit saavat tarvitsemansa tuen.”*

Rikosten uhrit eivät usein tunne oikeuksiaan tai kokevat, ettei heidän kertomaansa kuulla. He eivät ilmoita rikoksista, koska he pelkäävät rikollisten kosta tai uhkailua.

FRA:n [rikollisuutta, turvallisuutta ja rikosten uhrien oikeuksia koskevan raportin](#) on tarkoitus ohjata kansallisia lainsäätäjiä, kun ne panevat kansainvälisiä sitoumuksia täytäntöön turvatakseen rikosten uhrien oikeudet EU:ssa. Se täydentää uhrien oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa, jonka tavoitteena on tukea useampia rikoksen uhreja ilmoittamaan rikoksista. Raportissa kehoitetaan jäsenvaltioita tekemään toimia seuraavilla aloilla:

- **Oikeuden saatavuuden varmistaminen:** Lähes joka kymmenes vastanneista (9 %) oli kokenut väkivaltaa EU:ssa viiden vuoden sisällä tutkimuksen ajankohdasta. Osuus vaihteli maittain 3 prosentista 18 prosenttiin. Häirintää oli EU:n tasolla kokenut 41 prosenttia vastanneista, ja osuus vaihteli 15 ja 62 prosentin välillä maittain. Maiden olisi tarjottava kaikille uhreille, myös kaikkein heikoimmassa asemassa oleville, asianmukaista tietoa, tukea ja suojelua ja mahdollistettava heidän osallistumisensa rikosoikeudellisiin menettelyihin. Tämä koskee myös verkossa suoritettavia menettelyjä.
- **Kohdennetun tuen antaminen:** Lähes neljäsosa nuorista (23 % 16–29-vuotiaista) ja viidennes hlbt-henkilöistä (19 %), vammaisista [henkilöistä](#) (17 %) ja etniseen vähemmistöön kuuluvista (22 %) ilmoitti joutuneensa fyysisen väkivallan uhriksi viiden edeltävän vuoden aikana. Maiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota eri ryhmien erityistarpeisiin suojellakseen niitä [tehokkaammin](#) väkivallalta [tehokkaammin](#). Oikeuksista on myös tiedotettava [ymmärrettävillä tavoilla](#), ~~joita nämä ryhmät ymmärtävät~~.
- **Naisten tehokkaampi tukeminen:** Yli kolmannes naisiin kohdistuvasta fyysisestä väkivallasta (37 %) tapahtuu kotona, ja 69 prosentille uhreista aiheutuu psyykkisiä seurauksia. Naisiin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän osalta lähes kolmessa neljästä tapauksesta (72 %) rikoksen tekijä oli uhrille tuntematon. Useimmiten häirintää tapahtui julkisilla paikoilla. Maiden olisi varmistettava sukupuolen huomioon ottava

lähestymistapa, kun on kyse oikeudellisista seuraamuksista, koulutuksesta, uhrien suojelusta ja näiden oikeuksien tukemisesta. Tähän sisältyy rikosten ehkäiseminen antamalla asiaankuuluvaa opetusta miehille, sillä nämä ovat [useimmiten-useimmissa tapauksissa](#) rikosentekijöitä.

- **Rikoksista ilmoittamisen helpottaminen:** Ainoastaan kolmannes (30 %) fyysisen väkivallan uhreista ja joka kymmenes (11%) häirinnän uhreista tekee rikosilmoituksen poliisille. Ilmoitusten määrät vaihtelevat maittain, mihin liittyy kulttuurieroja ja vaihtelua viranomaisiin kohdistuvassa luottamuksessa. Ikääntyneet, vähän koulutetut tai vähävaraiset ovat yleensä vähemmän halukkaita olemaan yhteydessä viranomaisiin. Valtioiden on tehtävä enemmän kannustaakseen rikoksista ilmoittamiseen ja helpotettava ilmoituksen tekemistä. Myös muita tahoja, kuten kansalaisyhteiskuntaa tai terveydenhuoltopalveluja, pitäisi käyttää apuna rikostapausten saamiseksi selville sekä uhreille tiedottamisessa heidän oikeuksistaan ja ohjaamisessa sopivien tukipalveluiden pariin.

Raportissa esitetään 35 000 vastaajan näkemyksiä ja kokemuksia väkivallasta, häirinnästä, asuntomurroista ja kuluttajapetoksista sekä näiden rikosten vaikutuksista uhriin. Tuloksissa tarkastellaan myös ihmisten näkemyksiä turvallisuudesta sekä halukkuuttaan toimia, jos he joutuvat rikoksen todistajiksi.

Raportti on osa julkaisujen sarjaa, jossa tarkastellaan ihmisten näkemyksiä ja kokemuksia perusoikeuksista. Havainnot perustuvat [perusoikeusviraston perusoikeustutkimukseen](#) saatuihin vastauksiin kaikista EU:n jäsenvaltioista, Pohjois-Makedoniasta ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta. Tutkimus tehtiin vuoden 2019 tammi-lokakuussa.

Ipsos MORI keräsi tiedot FRA:n puolesta yhteistyössä Alankomaiden tilastokeskuksen (CBS), Luxemburgin *Centre des Technologies de l'Information de l'Etat* -keskuksen (CTIE) ja Itävallan tilastokeskuksen kanssa.

Lisää tietoa saat osallistumalla rikosten uhrien oikeuksien vahvistamista käsittelevään FRA:n paneelikeskusteluun verkossa ([Crime, victims and rights: what can EU countries do to strengthen victims' rights?](#)) 19. helmikuuta 2021 klo 10.30 Keski-Euroopan aikaa (CET).

Lue lisää sivuston kysymyksiä ja vastauksia käsittelevästä osiosta, tutustu [lehdistöpakettiin](#) sisältyvään tietojen analysointivälineeseen tai ota yhteyttä: media@fra.europa.eu / Puh.: +43 1 580 30 653